

Uprava: Nebotičnik, Gajeva ul. 1. Telefon 38-53.
Ček. račun: Ljubljana št. 14.614. Izhaja vsak dan, razen ob ponedeljkih in po praznikih.

GLAS NARODA

Naročnina na mesec je 12 Din. Za tujino 20 Din.
Uredništvo: Ljubljana, Nebotičnik, Gajeva ul. 1. Telefon 38-53.
Rokopisov ne vračamo.

Št. 89.

Ljubljana, nedelja 19. aprila 1936

Leto II.

Zalostno, a resnično: Nekdaj so ljudje živeli, zdaj samo živo: tario.

Excelsior

Dnevna pratika

Nedelja, 19. aprila 1936. Bela nedelja. Pravoslavni: 6. aprila 1936. Evtihij.

Ponedeljek, 20. aprila 1936. Marcellin. Pravoslavni: 7. aprila 1936. Georg.

Dežurne lekarne v Ljubljani

Nedelja: Mr. Leustek, Resljeva cesta; Mr. Bahovec, Kongresni trg; Mr. Komotar, Vič — Tržaška cesta.

Ponedeljek: Dr. Piccoli, Tyrševa cesta; Mr. Hočevar, Celovška cesta; Mr. Gartner, Moste — Zaloška cesta.

Vreme

Evropa. Depresija z deževnim vremenom in snegom v sredini in na jugu Evrope. Visok pritisk z vedrim vremenom na zapadu in vzhodu Evrope. Temperatura je padla po vsej Evropi.

Jugoslavija. Prevladuje oblačno v vsej kraljevini. Dež po vsej državi, a sneg v Bosni. Temperatura je padla po vsej kraljevini. Kalinovik 2 C, Veliko Gradište 24 C.

Napoved za danes. Močno deževje bo prevladovalo z vetrom ter neurjem. Sonce vzhaja ob 4.48, zahaja ob 18.20.

Dunajska vremenska napoved: Obeta se hladno in mestoma oblačno vreme, mestoma tudi dež. Deloma pa bo tudi to vreme sončno.

Gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri
Nedelja 19. aprila: ob 15. uri: V času obiskanja. Izven. Cene od 13 Din navzdol. Ob 20. uri: Vesela božja pot. Izven. Cene od 10 Din navzdol.

Ponedeljek 20. aprila: Japrt.

OPERA

Začetek ob 20. uri
Nedelja 18. aprila: ob 15. uri: Pesem ljubezni. Izven. Cene od 30 Din navzdol. Ob 20. uri: Manon. Gostuje gdca Anita Mezetova. Izven. Cene od 30 Din navzdol.

Ponedeljek 20. aprila: zaprto.

Kino

Sloga: Frankensteinova nevesta.
Matica: Lažni vitez.
Union: Ljubi me.
Šiška: Kraljevi valček.
Ideal: Nana.
Kino Ptuj: »Operator 13«.
Kino Narodni dom Kranj: Njena visokost — Prodajalka.

Teden v verzih

Ni čas za smeh, ni čas za šalo: samo hudo nam je ostalo. Ko tavamo iz stisk, gorja, usoda strašno nas tepta: Za belo nedeljo — le črne vesti med brati v trpljenju preliva se kri.

Beseda v grozi onemeva v brezupju sree podrhteva, le žrtve vpijejo molče: »Kam nas privede to gorja?! Kam tira te, uboga domovina, ta bratomorna bolečina?!«

Dva trdna temelja napredka — 11 smrtnih žrtev v Hrvatskem Zagorju — Dvanaajsta ura — Dol z vešali — Izgubljeno življenje — Uspeh treh mladih igralcev — Stavka v tovarni „Eka“ — Dolenjski gospodarski parlament

Samo še 120 km pred Addis-Abebo

Asmara, 18. aprila. T. O. poroča: Težkoče dostavljanja hrane in municije vojski, ki prodira južno od Desija so odstranjene. Danes je bil izgrajen zadnji in dosedaj najslabši del ceste med Ambo Aladžo in Kvoramom, tako da sedaj lahko z lahkoto in brez naporov vozijo po cesti avtomobili. Cesta med Kvoramom in Desijem je še dokaj dobra, med Desijem in Addis Abebo pa prav dobra. Po nekem viru so italijanske prednje čete oddaljene od Addis Abebe le 120 km, tako hitro se že vrši prodiranje. Pričakuje se, da bo v ponedeljek zasajena na cesarjevo palačo v Addis Abebi italijanska trobojnica.

Italijani o sankcijah

Rim, 18. aprila. i. List »Nazionale« piše v svojem članku o sankcijah sledeče: »Sankcije, ki traja jo že pet mesecev, niso mogle ukloniti Italije, ki nudi uspešen odpor. So pa sankcije zelo udarile vse tiste države, ki se udeležujejo sankcij napram Italiji in trpe sedaj dvojno škodo — moralno in materialno. List povdarja, da po litika britanske vlade, ki še nadalje forsira izvajanje sankcij vzbuja vedno večji odpor pri vladah britanskih dominionov, še posebej pa pri Kanadski in avstralski vladi. Skoraj neizbežno je, da bo v slučaju poostitve sankcij napram Italiji prišlo do velikega nesoglasja med britansko vlado in ostalimi vladami. Tudi je angleško javno mnenje slej ko prej proti izvajanju sankcij ker to škodi gospodarstvu tako Anglije kot ostalih sankcionističnih držav.

Kie je abesinski cesar?

London, 18. aprila. n. Kot javljajo, se čete abesinskega cesarja nahajajo ob Modrem Nilu ter ob reki Uemšit. Kje se nahaja abesinski cesar sam, ni znano. Verjetno pa je, da bo odšel v Debro-Markos v pokrajini Godžam. Na južnem bregu se ras Nasibu umika na celj črti.

Mir v Španiji

Barcelona, 18. aprila c. Zadnji žalostni dogodki v centru niso vzbudili v Kataloniji nikakega odmeva. Incidentov ni bilo nikjer nobenih, tako da vlada povsod popoln mir.

Turki zasedli Dardanele?

Kakor poročajo iz Ankare, je turška vlada soglasno sklenila, da tur-

ške čete takoj zasedejo demilitarizirano obrežje Dardanel in Bospora. Močni oddelki armade so že vkorakali v omenjene razorožene cone in zasedli tamošnje otoke. Zgodilo se je to takoj, ko je prispelo obvestilo angleške vlade, da se ne bo protivila turškim zahtevam po oborožitvi Dardanel.

Demanti iz Ankare

Ankara, 18. aprila. n. Demantirajo se vesti nekih tujih agencij, ki so javile, da se je vršila seja ministrskega sveta pod predsedništvom ministrskega predsednika Ataturka in da se je na tej seji sklenilo, da se ponovno zavzame demilitarizirani pas Dardanel in da turške čete vkorakajo v ta pas. Tudi turška agencija Anatol javlja, da so te vesti popolnoma izmišljene.

Rusija odobrava turški korak

Moskva, 18. aprila. v. Sovjetski komisar zunanjih zadev Letvinov je predal turškemu ambasadorju v Moskvi noto v kateri sovjetska vlada sporoča, da je voljna sodelovati na razgovorih, naj spremene dosedanje določbe glede dardanel ske ožine in demilitariziranega pasu.

Konferenca o Dardanelah v Carigradu

Ankara, 18. aprila. k. Doznava se, da je neki ugledni turški diplomat predložil naj bi se sestanek DN glede Dardanel vršil v Carigradu. Ta predlog motivira diplomat s tem, da se bodo tega sestanka DN lahko udeležile tudi tiste garantne sile, ki niso članice DN ter stvarno ne sodelujejo v Zenevi.

Radio Ljubljana

Nedelja, ob 8: telovadba; 8.30: poročila; 8.45: plošče; 9: cerkvena glasba; 10.15: Staro-francoske velikonočne legende, poje gdč. Rudolfova; 11: Mladinski koncert. Glasbene Matice; 12.30: poročila; 12.45: Koncert pevskega društva Krakovo-Trnovo; 16: Kmetijska ura, g. ing. Pahor; 16.20: Radijski orkester; 17: Politična vzgo-

Evropski rekord zboljšal. Ogrski plavač Esik je zboljšal svoj lastni plavalni rekord v 100 meterskem kravlu ter dosegel nov rekordni čas 57.4 sekund.

Bojan Peček, priljubljeni in popularni komik slovenskega Narodnega gledališča.

ja žene, ga. prof. Vodnikova; 17.20: Radijski orkester; 18: Drama: Knjigovodja Hostnik, igrajo člani Narodnega gledališča; 19: poročila; 19.30: Narodna ura: Legendarne osebnosti prvega upora. Stanoje Glavaš, g. dr. Zagorčič; 20: Bežigradski fantje pojo narodne pesmi; 20.40: Radijski orkester; 21.15: Operni spevi, poje g. Marčec; 22: poročila; 22.15: Meo - jazz kvartet do 23. ure.

Ponedeljek: 12: plošče; 12.45: poročila; 13.15: Radijski orkester; 14: poročila; 18: Zdravniška ura: Kako se ubranim strupenim plinom, g. dr. Justin; 18.20: plošče; 18.40: Jubilej naše umetnostne zgodovine, g. dr. Ložar; 19: poročila; 19.30: Narodna ura: Prvi jugoslovanski popularizator prirodoznanja g. dr. Tučan; 21: II. simfonični koncert radijske postaje; 22: poročila;

Dva trdna temelja

V Krčevini pri Mariboru so zborovali učitelji

Maribor, 18. aprila. Sresko učiteljsko društvo Maribor levi breg je ta mesec ob skoraj polnoštevni udeležbi članov zborovalo v šoli v Krčevini pri Mariboru. Ob uvodu se je društveni predsednik g. Minko Vande spomnil prerano umrlega tovariša Antona Hrena, najmarkantnejše učiteljske osebnosti sedanje dobe, nato 60letnika tovariša Franca Cvetka, velezaslužnega šolnika in kulturnega delavca. Zatem je podal obširno situacijsko poročilo.

Nato so sledila sledeča kratka, a. poučna zanimiva predavanja: a) »Poti k spoznavanju človeka« (por. tov. A. Šprajc) b) »Učiteljska tiskarna — važna učit. gospodarska ustanova« (por. tov. Andrejčič J.) c) »Načela personalne prosvetne politike JUJ« (por. R.

Kodrič) in d) »O delu in važnosti PRK« (por. tov. Starman F.). Vsa poročila in mnogi nato sprejeti predlogi so izzvali živahne debate in razgovore.

Od predlogov je omeniti zlasti dva: enega o pripravi sestanka za anketo nacionalnih društev za sistemizacijo in združenje narodno prosvetnega in gospodarskega dela s posebnim oziranjem na obmejno ozemlje in drugega glede zahteve po izdaji nekega regulativa izvenšolskega učiteljskega delovanja, da bo učitelj zares zamogel biti od dnevne politike neuprežen in neodvisen, od oblasti zaščiten pionir narodne prosvete! Obmejno učiteljsko se torej prej ko slej zaveda svojih vzvišenih nalog do naroda in države!

— pri Sv. Marjeti ob Pesnici pa kmetski fantje in dekleta

Sv. Marjeta, 18. aprila. Naše društvo kmetov fantov in deklet je imelo ta mesec občni zbor v tamkajšnji šoli, kjer se je v ta namen zbrala kmetijska mladina in društvu naklonjeni občani, vseh okoli 100. Občni zbor je otvoril agilni društveni predsednik tov. I. Novačan, ki je pozdravil vse navzoče, posebej predsednika občine g. Franca Muleca in ostale obč. odobornike. Moški zbor pod vodstvom šol. upravitelja g. M. Vanda je krepko in svečano zapel kmetijsko himno »Zeleni prapor«, novo osnovana društvena godba pod vodstvom tov. Franca Novačana pa je z lepo dovršenostjo zaigrala koračnico. Pevski in godbeni zbor sta kot glasbeni odsek najnovejša društveno - prosvetna, lepo se razvijajoča ustanova.

Nato so sledila poročila društvenih funkcionarjev in sicer: predsedniško, po tov. Štefki Valentan podano tajniško, po tov.

Antonu Šumanu blagajniško, po tov. Mirku Vanda prosvetarsko in po tov. Milki Kravos podano knjižničarsko poročilo. Med drugim goji društvo govorniške vaje, s katerimi priobčuje kmetijski mladini vzgojne in gospodarske ter gospodinske praktične nauke, nedeljska čitalnica, obe knjižnici (društvena in javna narodna), predavanja, prireditve itd. pa služijo kot uspešne izobraževalne prilike kmetijskim fantom in dekletom.

Pri volitvah so po večini bili v odbor izvoljeni dosedanjí članice, ter je odbor zaradi več delovnih panog razširjen. Društvo ne pozna in ne bo poznalo nobenega strankarstva, druži ga le ljubezen do kmetijske grude v skrbi za srečno bodočnost naše kmetijske mladine in bo v naprej delovalo po geslu: V delu in kmetijski slogi vstajajo, zmagujemo!

Rainerjeva, Borko in Pahor so se postavili

Lep uspeh mladih igralcev v Mariboru

Maribor, 18. aprila. Pretekli četrtek zvečer je z odra mariborskega Narodnega gledališča zavela pomlad. Troje pogumnih in nadarjenih mladih ljudi je stopilo na deske, ki pomenjajo svet ter pokazalo številnemu občinstvu, da sledi že nekako odmirajoči generaciji močnih odrskih umetnikov, svež in nov slovenski igralski rod. Slovenci smo se že od nekdaj lahko ponašali z dobriimi igralci in pevci, ki so si utrlili pot do uspehov tudi po širih domovini in celo v tujini. Da ob to slavo ne bomo tako kmalu, nam je v poročilo vzklikanje novih teatriških talentov. Da bo naš mladi gledališki rod v neki meri dal slovenski gledališki umetnosti novo, sodobnejše lice in morda celo smer, o tem ni dvoma — samo, ko bo prišel tudi do tistih mest, kjer se začne »teaterska politika«.

Debut Tuši Rainerjeve, Josipa Borka in Danila Pahorja, ki so nastopili v kompliciranih vlogah Zweigove tragikomedije »Siroma-

kovo jagnje« je treba vsem trem šteti v lep uspeh. Naj jim bo ta uspeh še podčrtan v tem, da so morali nastopiti v precej težkih okoliščinah.

Tuši Rainerjeva

je nastopila v težki vlogi Belliotte in jo podala na način, ki je namah bil prepričevalen. Lepo odrsko pojavo izpopolnjuje prijeten in zvonek organ, glavna odlika Rainerjeve pa je izvrstno prelivanje zunanje igre z notranjimi občutki in to v vseh možnih odtenkih. Čim bo Rainerjeva pridobila še na rutini, jo bomo lahko prištevali med vrhove slovenskih dramskih umetnic. — Lik njenega moža poročnika Foursa je podal

Josip Borko

v prav prikupni obliki. Borko ima vse pogoje, da se bo s časoma razvil v močnega igralca ljubinsko-karakterne stroke. Tako je dala vsaj slutiti vloga Foursa. Njegov organ je dokaj mehak, le artikulacija je mestoma še šibka. Sicer pa smo občudovali njegov

PROŠEK

desetletni, najboljše vrste, dobite pri stari vinski trvdici

PERO KOLIĆ — DUBROVNIK

OSNOVANI LETA 1877

kakor tudi vse ostale vrste namiznih in desernih vin.

SKLADIŠČA: Beograd — Zagreb — Praha. CENE SOLIDNE.

Na zahtevo brezplačni vzorci.

zagon preko najtežjih mest, ki mu niso delala prevelikih preglavic. — Tretji debutant je bil

Danilo Pahor

ki se je predstavil kot policijski minister Fouche ter izpričal že precejšnje poznavanje rutine, ki je predvsem potrebna karakternim igralcem. Precej pažnje in truda pa bo še moral posvetiti izgovorjavi, ki vse preveč sili na primorsko narečje. Pri Pahorju je bilo pogrešati samoniklost v podajanju. — Povedati je še treba, da se

ostali igralci pri tej predstavi niso bogve kako potrudili in je bilo podajanje bolj »na hitro roko«. Morda zaradi podcenjevanja debutantov? To gotovo ne bi bilo simpatično!

Gledališki upravi je po tem debutu dano, da s pritegnitvijo predvsem Borka in Rainerjeve, osveži temeljito svoj ansambel, ki že nekaj let nazaj boleha. Mariborsko gledališko občinstvo bo gotovo zadovoljno.

Slike iz sodne dvorane

Ob senzacijo

Pismo o glasu, ki je donel tako neverjetno

Ljubljana, 18. aprila.

Ošili smo svinčnike in pripravili beležnice ter se zbrali, da bi nam ne ušla ta ali ona zanimiva podrobnost, kajti obeta se nam je majhna senzacija pred sodniki malega senata v sobi št. 79, ki mu je bil predsednik s. o. s. Kralj.

Vse je kazalo, da bomo slišali dokaze, da je služkinja Alojzija S., ki je prišla s kmetov v Ljubljano služiti postala — poklicna vlomilka, namesto poklicna kuharica.

Vse priznala

Lojzika je sedela na zatožni klopi mirno in skoraj samozavestno, saj je priznala skoro vse tatvine in vlome, ki jih je izvršila, le za neko dleto in zavijač, kar je s krompirjem in drugim orodjem izginilo g. Kmetecu v Ljubljani, je izjavila, da tega ni vzela. Zaradi nekega starega otroškega vozička, ki je izginil Pirčevim, se pa tudi ni razburjala, ker ji ga je služkinja podarila.

Ženska dejanja

Lojzika je bila brez dela. Prav za prav je delo iskala, toda ime-

la je smolo, da ga ni našla. Bilo ji je dolgčas in postala je — vlomilka. V enem mesecu je v Ljubljani izvršila sedem vlomov. Sredi februarja so jo pa zasačili, ko je hotela vlomiti še v barako Marije Brankovičeve.

Lojzika je močno, šele 25 let staro dekle, ki ima že nezakonskega otroka. Sklepali smo že po njeni postavi in »dločen« izrazu v obrazu, da je Lojzika »ženska dejanja«. Ni krađa kar tako potuljeno, kakor krađe bojazljivi tatovi, temveč je vlomljala z dleto in kleščami ter kladivom, kakor pravi poklicni moški — vlomilci. No, in ker so poklicne vlomilke zelo redki gosti pred sodniki, se nam je obetala senzacija. Pa je ni bilo!

Ni tako hudo

Lojzkin branilec dr. Vovk je prav lepo orisal Lojziko kot žrtev brezposelnosti. Saj je iskala delo, pa ga ni dobila. Priče so potrdile, da je skrbela za svojega otroka, ko je imela službo, in da je bila pridna in varčna. Branilec je z ogorčenjem zavrnil trditve Lojzikinog »lista o glasu«.

Gospodarska podjetja

kot: trgovine, industrije, hotele, restavracije, kavarnе, bufete, trafike, prodajalne, mlekarne in vsa druga obrtna podjetja prodajamo in posredujemo nakup hitro, vestno in uspešno. Informacije pošiljamo proti predplačilu Din 5.— v poštah z n a m k a h: Poslovnica Pavleković — Zagreb — Illica 144.

Citajte! Priporočajte! Širite! »GLAS NARODA«

Razne kvalitete

že od Din 98.— naprej

s katerim trdi občina, da je »Lozika« zašla na štranska pota in da mrzi delo ter bi rada igrala mestno gospodjino. Da bi človeka kar tako obsodili in zavrgli, vendar ne gre. Sodniki so jo milo obsodili: pet mesecev strogega zapora.

Izgubljeno življenje

Celje, 18. aprila.

Že dolgo so iskali, te dni so pa vendar aretirali v Celju 19 letnega delavca Jožefa Ž. iz Celja. S svojim vedenjem je povzročal splošno pohujšanje.

Ima celo vrsto grehov, četudi bo v jeseni star šele 20 let. Že 8. decembra 1934. je zvečer napadel na Krekovi cesti služkinjo Juliano

Marovškovo in ji je iz rok izpulil torbico z 49 Din. Nekaj dni pozneje je vlonil v gozdno restavracijo in ukradel šoferju Ignacu Škofleku razne obleke in čevlje v vrednosti 2450 Din. Lani avgusta je v Liscih napadel hčerko mizarja Y. in ji storil silo. Poleti je pa hotel storiti silo neki deklici v Libojah, a so ga pregnali. V Zavodni je jeseni napadel dve dekleti in ukradel torbico s 30 Din gotovine. Lani 10. decembra in 9. januarja letos je vlonil v bratarijo Jurča Rebernika v Liscih in ukradel več vrednosti. Vlonil je tudi v stanovanje advokata Hodžarja, a ga je domači fant prepodil. V januarju je hotel storiti silo pri dveh deklicah v Pohlah, kar mu ni uspelo itd. Pri zasliševanju je povedal napačno ime, priznava pa vse.

Madež našega podeželja

Celje, 18. aprila.

Bilo na god Pavla spreobrnjenega, v nedeljo, 26. januarja ko je prišel popoldan v Salobirjevo gostilno pri Sv. Jakobu 24letni Fran Seljč iz Jazbin vrha št. 1. pri Kalobju. Po vžigalnice je prišel. V gostilni je popivala večja skupina fantov, med njimi tudi 22letni posestnikov sin Jakob Mraz.

Fantje so bili dobre volje, pa so povabili še došlega Seljča, da je prisedel, a so nastali kimali prepiri. Na Seljča je bil posebno hud Jakob Mraz, ki ga je tudi kaj kmalu parkrat udaril z debelo palico po glavi. Seljč se je iz gostilniške sobe zatekel v kuhinjo in končno ven, Mraz pa za njim. Pničela se je huda dirka, pokale so planke, zmagovalec je bil pa Mraz, dokler se ni pred Slomškovo hišo naenkrat obrnilo.

S sekiro po njem

Pri Slomšku je Seljč staknil težko drvarsko sekiro in z njo pričel udrihati po Mrazu. Zadal mu je globoko rano na levi strani

vratu, pri čemer je Mraz padel na tla. Se na tleh ležečemu je navleči rani, drugo na laktu in še na levem stegnu.

Seljč na razpravi na dolgo in odkrito pripoveduje, kako je moral bežati in kako se je pred Slomškovo hišo ustavil in se s sekiro branil. Kot priča je bil navzoč poleg številnih drugih tudi tedaj poškodovani Jakob Mraz. 81 dni je bil v bolnišnici, poškodbe je moral pokazati sodnikom. Mraz je tiste čase zaposlen pri gradnji ceste in zahteva povrnjeno plačo in odškodnino. Zastopa ga dr. Dobovišek. Seljča pa dr. Vrečko.

Obsodba

Po dolgem posvetovanju je s. o. s. dr. Brečko razglasil sodbo, s katero se obsoja Franc Seljč po §§ 180 in 181 na eno leto šest mesecev strogega zapora, 600 Din povprečnine, 3000 Din poškodovancu za bolečine, 1740 Din za stroške bolnice in 1640 za odpovedne dni.

Prehudi kovač

Celje, 18. aprila.

Pred malim kazenskim senatom se je moral včeraj zagovarjati 60letni Matevž Jakelj, kovač iz Lemberga pri Vojniku. Obširna obtožnica mu očita, da je zvečer dne 8. marca obdelal po glavi z nekim topim železom Jakoba Blazinška tako hudo, da je ta že drugi dan v celjski bolnišnici umrl.

Na svatbi

Proti večeru, 8. marca je bila v hiši posestnika Arliča Martina v Lembergu svatba, na kateri se je zbralo več domačinov, prišlo je pa tudi mnogo okoliških fantov, ki običajno pridejo ob takih prilikah »voglariti«. Med fanti se je vnel prepir in je moral končno obdolženčev sin Vaentin Jakelj pobegniti. Ker so ga zasledovali še na begu, se je Vaentin zatekel naravnost domov, kjer je pozval svojega 60 letnega očeta Matevža in brata Matevža na pomoč. Vsi trije Jaklji so se nato podali proti kovačnici. Ob zidu kovačnice pa je tedaj stal neznan moški, ki je silil proti vratom in držal dvignjeno roko. Prvi je trčil na neznanca obdolženi Matevž Jakelj ga pozval, kdo je in

kaj išče, a ni dobil odgovora. Zato je pograbil nek železen predmet ter večkrat sunil neznanca, ki se je brez besed zgrudil. Še ko je ležal na tleh, je obdolženi Matevž Jakelj še petkrat udaril po njem, nakar so vsi trije odšli domov, ne da bi se dalje brigali za poškodovanca. Prav tedaj sta srečala vse tri Jaklje neka Jožefa Urankar in njen sin Alojz, ki sta zavrila po pešpoti mimo kovačnice in našli tam na trebuhu ležečega moškega, vsega v krvi. Naproti je prišla tedaj še večja skupina pojočih fantov in spoznala, da je an tleh ležeči poškodovanec Blazinšek Jakob. Spravili so ga takoj v Jakšetovo gostilno in nato v celjsko bolnico kjer je naslednjega dne ob 11. dopoldne umrl.

Priznanje in sodba

Matevž Jakelj priznava, da je res pobil na tla Jakoba Blazinška, kakšno železo je pograbil ne ve točno, morda je bilo črtalo od pluga. Hotel je pomagati in varovati svojega sina. — Obsojen je bil na dve leti in pol robije, na 600 Din povprečnine in 90 Din za stroške bolnišnice, a 3 leta ne bo imel častnih pravic.

DOLENJSKE NOVICE

Lani se je več kot za polovico skrčilo število trgovcev na Dolenjskem

Novo mesto, 18. aprila.

Da tišče razmere našega gospodarskega človeka k tlom in, da se ga v brezupnem boju, ki ga bje za svoj obstanek, polasča že obup, nam je zgovorno pokazala in dokazala zadnja skupščina dolenskih trgovcev v Novem mestu, kjer je tokrat ob velikem zanimanju vsega trgovstva ta naš

dolenjski gospodarski parlament

odločno spregovoril besedo v obrambo svojih pravic. Iz poročila predsednika g. Kastelica Edmunda posnemamo, da bje dolenjskemu trgovstvu

dvanajsta ura

in, da mu bo skoro odbila, ako se merodajni na svojih zaspanih mestih pravočasno ne zganejo. Gospodarske prilike na Dolenjskem so že take, da jih z lepo besedo že ni več moči označiti in so se napram lanskoletnim letos

znatno poslabšale

Revščina v našem podeželju je na pohodu; davki in druga javna bremena rastejo; cene kmečkim pridelkom padajo; kupna moč prebivalstva pada; pogrešamo načrtne gospodarstva;

sankcije so strelji mimo cilja

in bič, ki bičajo nas same. Pono drugih neprilik je še, ki ogrožajo

★

Koncert slovenskih narodnih pesmi nam priredi drevi ob 8. zvečer v dvorani Prosvetnega doma v Novem mestu pevski zbor Ljubljanskega Zvona. Ker so take prireditve pri nas zelo redke priporočamo Dolenjcem, da koncert v čim večjem številu posetijo. Isti dan ob 16. uri zapoje pevski zbor na pokopališču žalostinko na grobu skladatelja Nace Hladnika.

Premestitev. Premesčen je učitelj g. Žumer Anton iz Žužemberka v Predvor pri Kranju.

Zopet star požigalec. Pred dnevi smo poročali o velikem požaru pri Brusnicah, ki ga je povzročil komaj 4-letni otrok. Sedaj nam pa poročajo iz Zgodja še o večjem požaru, ki ga je zanetil komaj 5-letni Tonček Vasja. Dete se je igralo z vžigalicami in je vtaknilo v slamo gorečo vžigalico. Iz šupe, kjer je požar nastal se je ogenj razširil na hišo, hlev in svinjake, ki je vse pogorelo do tal. Navzoči gasilci so požar radi vetra le težko omejili in so požrtvovalni in z najhujšimi naporji preprečili, da požarna katastrofa ni objela cele vasi. Pogorelec trpi Din 150.000 škode, zavarovan pa je bil le za 16.000 Din!

V Novem mestu je preminul in je bil včeraj pokopan na šmihelsko pokopališče brat Janez Grande, bivši vikar v Kamniku in vsem Dolenjcem poznani in priljubljeni član usmiljenih bratov v Kandiji pri Novem mestu. Hvaležen in blag mu spomin!

naše gospodarstvo, v katerem je važen ud tudi trgovstvo. Pod takimi pogoji trgovanja ni zato nič čudnega, da je dolenjsko trgovstvo v zadnjih letih izgubilo 44% članov ali po domače

propadlo je 231 trgovcev

Za dobo 10 let je ta številka, ki bi ji lahko dejali, da kriči. Po poročilu blagajnika g. Ivana Medica, ki je izkazal Din 24.908 dohodkov in 24. 129 izdatkov, ter 56.456 Din premoženja združenja v gotovini, je o delu zbornice za TOI poročal

delegat g. Žagar

ki je govoril o kmečki zasčiti, kontroli uvoza in o predlogu ministra g. Mohoriča v finančnem odboru narodne skupščine za olajšanje davčnih bremen ali za omiljenje našega

neusmiljenega davčnega vijaka

Dolenjski trgovci so ob najtežjih žrtvah doprinesli že nešteto dokazov uspešnega udejstvovanja za izboljšanje splošnega našega gospodarstva in le žele, da bi jim na tej poti sledili tudi drugi in da bi se pričelo s pridom in pravilno delati v tej smeri tudi drugod. — morda na odločujočih mestih.

Maribor

Kaj bo danes?

Narodno gledališče: ob 15. uri »Princeska in pastirček«, Globoko znižane cene. Zadnjič. — Ob 20. uri »Cigan baron«. Znižane cene. Zadnjič.

Sportne prireditve: ob pol 16. uri na igrišču ob Tržaški cesti prvenstvena nogometna tekma Atletik SK (Celje):SK Železničar.

Preko vsega dne in zvečer v veliki dvorani Uniona mednarodni table-tenis turnir ISSK Maribor. Sodelujejo svetovni in jugoslovenski prvaki. Madžari in drugi.

Grajski kino: Film krasne vsebine in opojne muzike »Vroča kava«.

Union kino: Velenapeti senzacijski film »V džungli« s Harry Pielom.

m — Ob priliki birne v Sv. Martinu na Dravskem polju v ponedeljek 20. tm. bo vozil mestni avtobus ob 7. uri iz Maribora (Glavni trg), iz Sv. Martina pa ob 14. uri nazaj v Maribor. Ugodna prilika za botro in hirmance!

m — Po čem so ribe? V petek so na mariborskem trgu bile ribe po: kablje 16, skombi 26 in sardele po 12 dinarjev kilogram. Zabje krake so prodajali po 2 Din venec.

Apno, cement, betonsko železo, traverze, trsje, vse za stavbe, najugodnejše pri trvdid
PINTER in LENARD, Maribor.

m— Meljski hrib se ruši. Zadnje deževje je povzročilo, da se je Meljski hrib pričel v debelih plasteh rušiti na cesto, ki vodi k Sv. Petru. Ker je omenjena cesta važna prometna žila, bi naj končno s posebnimi popravili odstranili nevarnost rušenja, ki le k sreči doslej še ni zahtevalo smrtnih žrtev. Po toči zveneti bo prepozno!

Celje

c— Spominsko ploščo Mihui Vizjaku, odkrijejo danes na Teharju pri Pečovski, kjer je v letu 1840—1890 gospodaril in imel že pred 100 leti naročal cepiče pri priznanih nemških drevesničarjih in malo je bilo graščinskih ali »purgarskih« posestev pri nas, kjer bi ne imeli Vizjakovih dreves. Spominsko ploščo mu odkriva Sadjarska podružnica na Teharju.

c— Gledališče: V torek 21. aprila ob 20. gostovanje ljubljanske drame z Vesničevo tragikomedijo »Gospodski dom« v režiji prof. O. Šesta. Neabonenti dobro vstopnice v trafiki Fraje na Dečkovem trgu.

c— Umrla je učiteljica v p. Mitjatič Aleksandra, Dečkova cesta 3., v četrtek v celjski bolnici. N. v m. p.!

c— Pisano srajco in črne hlače ima črnolas 11-letni Ivan Pozinek, ki ga je bila jeseni vzela za svojega Frančiška Šelih v Celju, a je neznanokam pobegnil. Kdor bi kaj vedel o dečku, naj javi na F. Šelih Cesta na grad 53.

Samo še danes Frankensteinova nevesta v Slogi

—a »Frankensteinova nevesta« vlada v Ljubljani veliko zanimanje. Ljudje si rezervirajo vstopnice, ker se boje, da bi sicer ne dobili sedežev. Dejstvo je, da je že mnogo sedežev prodanih in da si morajo Ljubljančani, ki hočejo videti ta film res, prav hiteti, kajti film bo le danes v nedeljo na sporedu. Uprava kina Sloga, si je skušala na vse načine film zasigurati še za ponedeljek, toda brezuspešno; film mora v nedeljo ponoči že naprej v Veliki Bečkerek, kjer ga ljudje še težje čakajo.

O filmu samem in njegovi vsebini smo pisali že včeraj. Tisti, ki ne poznajo strahu in groze, tisti lahko postavijo svoje živce na težko preizkušnjo. Boris Karlovič, kot Frankensteinov nestvor, jih bo že malo uplašil. Predstave danes ob 16., 19.15 in 21.15, jutri v nedeljo pa ob 15., 17., 19. in 21. uri. Samo 7 predstav in nič več; zategadelj ne odlašajte, temveč zasigurate si vstopnice takoj!

Večje rejsko zborovanje in predavanje o umni reji malih živali bo 19. aprila v Polzeli v prostorih narodne šole ob 3. popoldne. Predaval bo tajnik Zveze društev rejcev malih živali, šol. upravitelj Inkret Alfonz, obenem pa se pripravi ustanovitev novega društva. Rejec malih živali Polzela. Ljubitelji živali so vabljeni.

Umrl je v Trbovljah g. Anton Mervar, posestnik. Naj v miru počiva. Preostali nam še so žalje.

Strašno krvoprelitje v Hrvatskem Zagorju

Radi nepremišljenega uzklika je tekla pri Samoboru kri in je padlo — 11 smrtnih žrtev

Ljubljana, 18. aprila
Kakor smo že včeraj na kratko poročali, je razjarjena masa kmetov z motikami in revolverji pokončala 6 omladincev JRZ, misleč, da so to četniki. Kmetje so preganjali omladince iz vasi Rakitje do Kerestince, kjer so se omladinci zatekli v grad bivšega hrvatskega bana in predsednika oblastnega odbora JRZ g. Antona Mihaloviča. Kmetje so obkolili grad in nato vdrli v poslopje, kjer so pobili omladince. Druga skupina kmetov je pa v vasi Rakitje ubila priseljence Jovana Buto, njegovo ženo in otroka ter nato zažgal njegovo hišo. Pri tem je izgubil življenje tudi neki kmet. Istega dne so kmetje v Plješevici ubili Ignjata Hercega ter hudo ranili njegovega tovariša.

★

Zagreb, 18. aprila
V gradu bivšega hrvatskega bana Antona Mihaloviča v Kerestincu pri Somboru se je dogodilo včeraj popoldne grozno krvoprelitje. Masa kmetov je umorila in razmrčala 6 omladincev JRZ, enega hudo ranila, samega bana Mihaloviča pa poškodovala na več mestih po glavi.

Množica kmetov iz okolice Kerestince in Rakitja je oblegala banov grad 5 ur in nato vdrila v poslopje. Omladince, ki so jih pobili v gradu so kmetje imeli za četnike in so nad njimi iznesli vso svojo mržnjo in ves svoj bes.

„Evo, četniki gredo!“

Po podatkih oblasti, ki so uvedle preiskavo, so prišli včeraj okoli 13. ure skozi vas Rakitje omladinci zagrebške organizacije JRZ. Med njimi je bil tudi Karl Katanič iz Svete Nedelje, ki so ga kmetje imeli za četnika. Omladince so opazali nekateri kovači iz veleposestva Rakitje. Ti so začeli kričati: »Evo, četniki gredo!« Katanič je odgovoril, da niso četniki, toda kmetje mu niso verjeli. Vest, da so prišli omladinci na vas, se je hitro razširila, in kmetje so se začeli zbirati. Oboro-

žili so se z motikami, sekirami pa tudi z revolverji in puškami ter so se pripravili za napad na omladince.

Omladinci so zbežali proti Kerestincu, kamor so bili tudi namenjeni, da bi se pogovorili z banom Mihalovičem, ki je predsednik banovinske organizacije JRZ. V Rakitju so se ustavili, da bi si pogasili žejo, ker so prišli na vas peš. Njih beg v Kerestinec je še povečal sum kmetov, ki so se pogнали za njimi in jih zasledovali do banovega gradu v Kerestincu.

Medtem ko so se omladinci pogovarjali z banom in mu povedali, da jih kmetje preganjajo, so se pred gradom že zbrali oboroženi kmetje in besno kričali: »Dajte nam četnike! Ven s četniki!«

Obkolitev gradu

Okoli gradu se je zbralo nekaj 100 kmetov, ki so bili čedalje bolj razdraženi. Ban jih je skušal pomiriti z izjavo, da mladeniči niso četniki, kmetje so pa še bolj uporno zahtevali, naj jim mladeniče izročijo. Ban se je vrnil v grad, misleč, da se bodo kmetje med tem sami razšli.

Gneča pred gradom je bila čedalje večja. Razjarjena masa kmetov je obkolila grad z vseh strani. Nihče ni mogel več pobegniti. Skoraj po načelih strategije so kmetje zasedli postojanke okoli gradu. Ban Mihalovič je zopet stopil med kmete, da bi jih pomiril. Oborožen je bil s samokresom. Kmetje so ga ujeli, ga preiskali in mu vzeli samokres. Ko se je ban hotel umakniti v grad, so ga pograbil in ga pridržali kot ujetnika za talca. Z njegovim samokresom so ustrelili v zrak in mu rekli: »Ti boš ostal tu z nami, tebi se ne bo nič zgodilo.«

Mihalovič se je zopet začel pogajati s kmeti in jim dopovedoval, da mladeniči niso četniki in nima-

jo orožja. Kmetje so pa zahtevali, naj ban napiše pismo ter pozove mladeniče, naj se udajo, češ, da se jim ne bo nič zgodilo, ako res niso četniki.

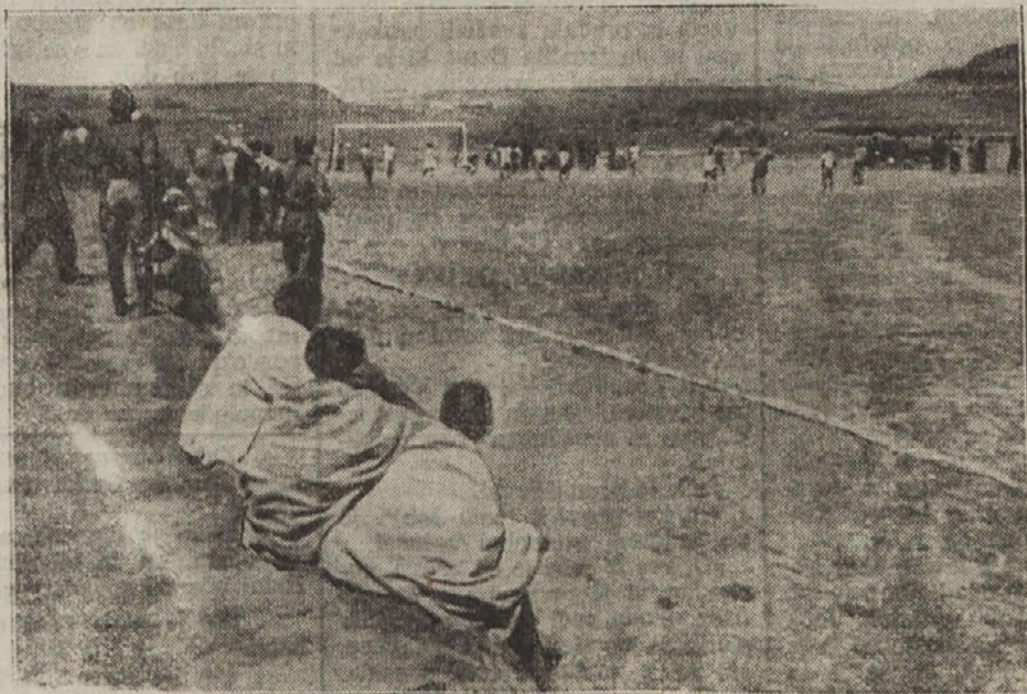
Prvi strel na omladince

S pismom je ban Mihalovič omladince res pozval naj zapuste grad, toda omladinci tega niso storili, ker so vedeli, da jim preti nevarnost. Le mehanik Ivan Čipera iz Zagreba je zapustil grad in prišel h kmetom. Med tem ko je Čipera z legatimacijo razkazoval, da ni četnik, je počil strel. Ne ve se še, kdo je tedaj prvič sprožil samokres. Takoj nato je pa počil drugi strel in Čipera se je zgrudil ranjen na tla. Zbral je še svoje moči in čez most pobegnil nazaj v grad, toda med potjo je omahnil. Kmet se mu je približal in mu pognal še drugo kroglo v glavo. Čipera je zopet vstal in se opotekel še kakih 15 korakov proti gradu, kjer je na obležal mrtev.

Po prvih strelah in prvi krvavi žrtvi so bili kmetje še bolj razjarjeni in so zahtevali od bana Mihaloviča, ki je bil med njimi kot ujetnik, naj vrže omladince iz gradu. Ban Mihalovič se je temu protivil. Tedaj ga je neki kmečki fant udaril z motiko po glavi. Drugi okoli njega pa so ga suvali s pestmi v rebra. Položaj ujetega bana je bil čedalje bolj kritičen. Med tem so prišli še bolj borbeni kmetje prvim na pomoč.

Okoli 16. so kmetje naposled ultimativno zahtevali od bana, naj prisili s svojo pismeno intervencijo omladince, da bi takoj zapustili grad. Banovi štirje kočijaži naj bi omladince z dvignjenimi rokami privedli iz gradu pred kmete. Omladinci so pa odbili vse pogoje razjarjene množice, ki je med tem streljala na grad.

Nadaljevanje na str. 7

Medtem ko na fronti teče kri, igrajo italijanski vojniki v odmoru za fronto nogomet

MAŠČEVALEC

Kriminalni roman.

93

»Milostna gospodična«, je nadaljeval Ben in se previdno vsedel. »Gotovo ste se že čudili, da se vam ves čas nisem javil? Toda to mi ni bilo mogoče, ker so me ves čas strogo nadzirali.«

»Dalje, pripovedujte dalje«, ga je netrpno prekinila.

Ben se je zdaj zasmeljal.

»No, posrečilo se mi je, da sem kaj kmalu naletel na svojega prijatelja Joba, kateremu sem se zelo zasmilil, ko me je videl tako raztrganega in lačnega. Ponovno mi je predlagal, naj postanem Jackov pomagač, kar sem zdaj seveda takoj sprejel.«

»Ali ste videli Jacka?« mu je hlastno segla v besedo Tereza.

»Nisem. Toda opisali so mi ga tako dobro, da bi ga takoj spoznal. Ima gosta, črno brado in ne navadno sijoče oči. — V skrivnostno hišo nisem mogel priti. Tja pridejo samo ljudje, ki so že nekaj let pri Jacku v službi.«

Tereza je postajala čedalje bolj nestrpna.

»Toda vseeno sem zvedel najvažnejše«, je nadaljeval Ben. »Prepričal sem se, da vas je tista Maggy Burke, o kateri ste mi bili pripovedovali, strašno nalagala. Lahko se zanesete, da je res tako!«

Tereza je kriknila in skočila pokoncu. Bleda in žarečih oči je stala pred Benom.

»Nalagla? Maggy Burke? Ne, saj to ni mogoče!«

»In vendar vas je nalagala«, je vztrajal Ben. »Tisti človek, s krinko na obrazu, ki z železno roko brzda in vodi toliko svojih pomagačev, je bil prej in je slej njihov vodja. Nihče drugi se ni ukazoval tem ljudem, nihče drugi se ni pojavljal v Whitechaplen, kot samo ta in edino pravi Jack!«

»To — to — ni res!«

»Res je, milostna gospodična. Moje poizvedbe so povsem točne. Job se mi je od srca nasmejal, ko sem ga povpraševal po prejšnjem — pravem — Jacku. O kakem zaprtem Jacku pa sploh živa duša ničesar ne ve.«

»O, to so se gotovo tako dogovorili, ali pa so morali pomagači prisesti, da nikomur ne črnejo besedice o dogodkih, ki so se tam pred kratkim odigrali,« je trdovratno vztrajala Tereza, ki nikakor ni mogla doumeti, da bi bilo Benovo pripovedovanje resnično, in da bi jo bila Maggy nalagala.

Ben je zmajeval z glavo.

»Ne, prav nič takega se ni zgodilo tam, milostna gospodična. Job mi je povedal vse, karkoli je vedel in bi mi gotovo povedal tudi to. Tisti mladi mož pa, o katerem ste mi bili pripovedovali, tisti z rjavim madežem na desnih sencih, tisti je bil res nekaj časa pri Jacku — on je ...«

»On je torej le bil tam!« ga je vročično prekinila Tereza. »Maggy je torej govorila resnico! Vjeli so ga in zaprli, on ...«

»Nikakor ne,« ji je presekala besedo Ben. »Ta mladi mož je bil najboljši Jackov prijatelj. Jack ga je zelo cenil in spoštoval in je bil zelo zadovoljen, ko se je ta njegov prijatelj poročil z dekletom ...«

»On — oženjen?« je vsa obupna kriknila Tereza.

»Seveda. Edvard Long je srečen zakonski mož. Poslovil se je od svojega gospodarja in prijatelja, ki ga je za njegove usluge naravnost kraljevsko obdaroval. Ta mister Long ima sedaj veliko posestvo v Walesu — evo, tu imam njegov naslov!«

»Ah, gotovo ste se zmoteli, Ben! Gotovo je tu kak nespornost. Sprva je bil ta mladenič vendar te strašne družbe. Izpovedi Maggy Burkeove so bile povsem točne in niti malo ne dvomim vanje.«

»No, dobro, milostna gospodična, kakor hočete. Toda lahko vam dokazem, da so moje navedbe resnične.«

»Kaj? Vi lahko dokazate?«

»Kajpada, in to prav lahko! Job mi je pravil, da vsi Jackovi pomagači iščejo vas. Prav čudim se, da vas še niso našli, ko imajo vendar tako dobre nosove!«

»V kakšni zvezi pa naj bo to s tistim mladeničem?« ga je zopet nestrpno prekinila Tereza.

»O, samo malo potrpite, milostna gospodična! Saj vam še nisem povedal vsega. Ko mi je Job pripovedoval, kako vneto vas iščejo Jackovi pomagači, mi je med drugim povedal tudi to, da ste bili pred nekaj meseci strašno prevarani. Edvard Long je na ukaz, oziroma na prošnjo svojega strašnega prijatelja Jacka, vas obiskal v vaši vili, vi pa ste ga imeli za pravega Jacka!«

»Ah — to — je — višek,« je vsa iz sebe kriknila Tereza in se zgrudila na stol. Toda hitro se je zopet zbrala in mirnejše nadaljevala. »In vendar to ni mogoče — ne ne, to se ni moglo zgoditi, tega nikakor ne morem verjeti!«

»Če ne verujete, gospodična, potem odpotujte v Wales. Tam se boste lahko sami prepričali, da je resnica, kar sem vam povedal.«

Tereza je vihrala po sobi, čez čas pa rekla odločno:

»Prav imate, Ben. Da, tako bom storila! Še nocoj odpotujem v Wales, vi pa boste ostali tu in dobro pazili na moje učenike.«

Ben se je molče priklonil.

Tereza je stopila k pisalni mizi, vzela iz predala sveženj bankovcev in jih izročila Benu, ki je od začudenja nad tako veliko nagrado kar izbulil oči.

Zvita Tereza je prav dobro vedela, da si bo le na ta način ohranila Benovo vdanost in neomajno zvestobo. To je bil pravi človek zanjo!

NENADEN OBISK

»No, Jim, kakšne vesti mi prinašaš? Ali se je Ben vrnil na premogarsko ladjo?«

»Ni, gospodar. Vsi naši ljudje so zdaj vznemirjeni in se bojijo izdajstva in nenadnega pojava policije.«

Jack je premišljeval.

»In kaj pravi k temu Job?« je po kratkem premolu vprašal.

»O, ves iz sebe je od gneva, gospodar, in je prevzel vso krivdo nase. Toda tudi on ni niti malo slutil, da bo Ben postal izdajalec, saj ga je že dolgo časa poznal.«

»No, saj ni on kriv. Vsak se lahko zmoti.«

»Tudi jaz mislim tako, gospodar. Kljub temu pa smo storili vse, da nas ne preseneti policija. Do nadaljnjega se ne bomo več shajali na premogarski ladji; pač pa jo bomo na skrivaj strogo nadzirali. Pravkar imajo vsi pomagajoči nalog, naj poiščejo Bena.«

Jack je zadovoljno prikimal.

»Prav dobro si vse uredil, Jim. Zdaj zaenkrat tudi ne moremo ničesar ukreniti in moramo pač nekoliko časa počakati. Zdaj sem za trdno prepričan, da je Ben Terezin volun. No, nič važnega ni zvedel in tudi v to hišo ga ni bilo. — Pa pustimo to. Mnogo bolj me zanima, kje je Španjolka.«

»Do sedaj je nisimo mogli najti, gospodar. Zelo spretno se skriva pred nami.«

Jack je stisnil peti in grozeče rekel:

»In vendar jo bom našel. Ne bo mi ušla ...« Zamahnil je z roko, v znak, da hoče biti sam, in Jim je molče odšel.

Jim še ni dobro odšel, ko je nekdo naglo potrkal na vrata. Nejevoljen se je Jack obrnil in zagledal pred seboj mladega moža v potniški obleki.

PRINC IN PRODAJALKA

S Švedskega kraljevskega dvora poročajo o novem ljubezenskem romanu. Še nedavno je zbudila veliko senzacijo poroka švedskega princa, ki se udeležuje v Berlinu kot filmski režiser, s hčerjo nekega berlinskega trgovca. Zdaj pa poročajo švedski listi, da je 23letni vnuk švedskega kralja princ Bertil zaprosil svojega deda za dovoljenje, da se poroči s 23-letno Mangerito Brambeck, hčerko pomorskega kapitana. Dekle je uslužbeno kot prodajalka v veliki trgovski hiši v Stockholmu. Tam se je princ z njo seznanil in se vanjo zaljubil. Zdaj pa upa, da jo bo dobil za ženo.

Astrološka napoved

za 19. april.

Čuden dan. Vihrav, nagajiv, potuhnen. Ne obeta nič dobrega. Najbolje, če ostanete doma! Ljudje bodo danes nekam prevzetni, arogantni in izzivalni; nagnjeni k lahkomiselnim dejanjem, ki prinašajo tudi neprijetnosti z oblastmi. Po drugi strani se danes uveljavljajo vplivi, ki napravljajo ljudi nezaupne. Kvadratura lune z Jupitrom kaže na izgubo položajev in služb. Tudi za vse igre na srečo je slab dan.

za 20. april.

Na nebu zveza Venere z Luno, ki je za vse ljubavne zadeve dobra. Moški bodo imeli danes pri ženskah srečo. Ugoden dan za snubitve in zaroke. Tudi umetniškom kaže danes dobro. Za poslovno življenje, za pisarne in urade pa boli slab dan: prepiri, razburjenja. Danes bodo posebno nervozni in razburljivi vsi junjski in septemski ljudje. Nezapoloženje za delo.

— Kako ste mogli pripeljati k fotografiranju sinčka tako umazanega?

— Slika je namenjena otrokove očetu. Če bi bil umrt, bi ga rodni oče ne spoznal več.

— Kaj je tvoja žena tudi tako brbljava?

— Joj, pa kako. Če bi danes oglušil, bi to opazila šele čez mesec dni.

Iz domačih gajev

FRANC SVETLIČIČ:

Zabavljica

Sonetov praviš mi, ne poj nikad,
Zdravice vodopivcem so neslane,
Gazele ženskim vnamajo možgane,
Sršenov mi ne draži, Bog obvari.

Romanc ne bodo poslušali stari,
In zabavljice so le malo brane,
Balada tvoja me kar nič ne gane,
In glose — to se malovredni dari.

Kaj zlodja moram peti, pa me uči,
Da bo prijetno tvoji umni buči,
Junaške elegije al pravljice?

Teh nel Ampak natanko mi popiši,
Kak iz kleti, preganja se miš —
In bom dejal, da modre si glavice.

★

Franc Svetličič, 1814 — 1881, rojen je v Špodnji Idriji, se je oglašal kot Prešernov učenec v Novicah in pozneje tudi v Slovenskem Glasniku. Po poklicu je bil duhovnik, kar ga pa ni motilo, da ne bi spesnil marsikake pikre. V splošnem v Svetličičevi liriki prevladuje refleksija, vzrastla iz življenjskihkušenj. Posebno mu je v pesniški obliki ljub sonet ter so zlasti v tem kaže Prešernov vpliv. Vsled poloma pri banki Sloveniji (tudi tedaj so že poznali bančno polome!) je zgubil vse svoje premoženje ter je umrl v največji bedi v Ljubljani.

DOL Z VEŠALI!

Iz Londona poročajo: V Birminghamu je bila — prvič po 34 letih — izvršena smrtna obsodba na ženski. Gre za neko bolničarko, mater petero otrok, ki je zagrešila umor. Zavdala je v sanatoriju neki bogati stari dami, da bi tako prej prišla do dediščine, ki jo je ta dama že zanjo bila določila v svoji oporoki. Pred poslopjem kaznilnice, se je na dan usmrtitve zbrala večtisoč glava množica; navzoča je bila tudi znana prvoborniteljica za odpravo smrtnih kazni gospa van der Elst, ki je s plamtečim nagovorom spodbujala množico k demonstracijam. V trenutku, ko je na dvorišču kaznilnice krvnik opravljal svoje delo, je množica zunaj pela psalm. Policija je slednjič gospo Elst aretirala, demonstrante oziroma demonstrantke pa razgnala.

NEGUŠ SKRBI ZASE

Kakor poročajo iz New-Yorka, je abesinski cesar že poskrbel za primer, da bi moral odstopiti ali da bi umrl. Za oba primera je sklenil visoka zavarovanja pri različnih ameriških zavarovalnih družbah. Družba, pri kateri se je zavaroval za prvi primer, je zahtevala samo visoko premijo brez drugih pogojev. Druga družba pa je sprejela v polico določbo, da se zavarovalnina izplača le tedaj, če umrje neguš naravne smrti. Za primer, če pade v vojni ali pa celo, če bi ga v njegovi palači v Addis Abebi ubila bomba iz italijanskih letal, pa zavarovanje ni veljalo. Z drugimi besedami se je neguš preskrbel samo za primer, da bi kot emigrant moral živeti kje izven svoje dežele.

General Doihara.

(dalje)

svoj tajni načrt, ki ga je že dolgo pripravljaval: izvesti beg mladega Puja iz Tientsina v Mukden.

Nov diplomatski udar

Proti koncu leta 1935. se je Doihara lotil novega diplomatskega udara. To pot proti peterim pokrajinam severne Kitajske. Ker se v tej svoji novi akciji, ki je šla za tem, da se pokrajine Hopej, Čahar, Šantung, Sujan in Šansi odcepijo od ostale Kitajske kot avtonomne pokrajine, ni mogel opirati na direktno pomoč vladnih krogov v Tokiu, je bil prisiljen odreči se vojaški pomoči Japonske in se v svojem novem rovarjenju zanesti samo nase, na svoj osebni vpliv in vse mogoče tajne diplomatske kanale, ki si jih je bil do tedaj znal pripraviti. Proti temu pa je nastal velik odpor v kitajskih krogih, ki

je Doihari onemogočil popolno izvedbo navedenega načrta; vendar pa je Doihara v toliko uspel, da sta dve severni pokrajini Hopej in Čahar skupno s takozvano demilitarizirano cono praktično postali avtonomni.

Mir pred viharjem

Doihara sedaj odhaja na važno mesto v Tokio. To pa seveda ni zdaleč ne pomeni, da bo Japonska s tem opustila svoje načrte na kitajskem kontinentu. Nenaadni odhod Doihare bo za Kitajsko pomenil samo kratko pavzo, da bo vsaj za hip spet nekoliko svobodnejše zadihala. Med tem bo pa general Doihara na svojem novem položaju v Tokiu le še bolj nabrusil japonske škarje, da bodo potem še z večjim zamahom rezale Kitajsko. Odhod generala Doihare pomeni tedaj le kratek mir pred — novim viharjem.

dinarjev. Ko je sedaj iznenada zagledala pred seboj polkovnika živega, se je prestrašila, ker se ji je zdelo, da vidi pred seboj strah... — Ozadje vsega tega pa je bilo kmalu razčiščen: Društvo brezposelnih ruskih emigrantov, ki se je hotelo rešiti denarne krize, je prišlo na misel, proglasiti polkovnika za »mrtvega« in nato pri vseh priložnostih in »nancih« umrlega« nabirati denar za dostojen venec. Posebnost svoje vrste pa je bila pri tem ta, da je tudi za mrtvega proglašeni prav tako moral zbirati denar. Seveda samo pri takih članih društva, ki ga niso poznali. Na ta način se je »gaspadin polkovnik« znašel v položaju, da je kot »živi mrtvec« sam zbiral denar za svoj pogreb...

II. NACIONALNI ŠAHOVSKI TURNIR V NOvem SADU

Deveto kolo je prineslo veliko presenečenje. Popović je v zelo ostri igri porazil čehoslovaškega mojstra Peli-

kana! Z izgubo te partije je Pelikan izgubil vse izgube za prvo mesto. Partiji Kostić in Nedeljković sta bili po zanimivi pozicijski borbi remis. Vuković je premagal Opočenskoga v damskem gambitu. Partiji Schreiber-Bešder in Frydman-dr. Trifunović sta bili prav tako remis. König je porazil Tomovića v sicilijanki, Piro pa je premagal Kulžinskega. V prekinjeni partiji sta König in Schreiber remizirala.

Prekinjena partija Schreiber-Popović se bo odigrala danes.

Stanje po 9 kolu: Piro 7 in pol, dr. Trifunović 7, Frydman in Pelikan 6, König in Bröder 5 in pol, Schreiber 4 in pol (1), Opočensky 4 in pol, Kostić 4, Vuković 3, Popović 2 in pol (1) Nedeljković 2 in pol, Tomović 2, Kulžinski 1 in pol.

»Striček, ali si ti oženjen?«

»Ne, Mihec.«

»Kdo ti pa potem pove, kaj moreš storiti?«

Štrajk v tovarni kovinastih izdelkov „Eka“

Ljubljana, 18. aprila.

Tvornica kovinastih izdelkov »Eka« nam pošilja sledeče pojasnilo:

V naši tovarni je bilo zaposlenih 46 delavcev in delavk. V stavko pa ni stopilo vse delavstvo solidarno, temveč le moški delavci, medtem ko delavke delajo nemoteno naprej.

Stavkujoči profesionalisti in pomožni delavci so imeli sledeče mezde na uro:

1 delavec Din 12.—, 1 po 10.—, 4 po 8.—, 3 po 7.—, 1 po 5,50, 2 po 4,70, 6 po 4,50, 1 po 4.—, 1 mladoletni po Din 3.—. Delavke delajo po večini v akordu in zaslužijo povprečno tedensko Din 210.—. Samo 4 delavke imajo minimalno plačo od Din 2,80 na uro.

Trditve, da je delo v tovarnici naporno in nezdravo, ni stvarno utemeljeno. Ravno tako je tendenciozna navedba, da plača podjetja profesionalistom samo po Din 4.—, delavkam pa samo po Din 2,80 na uro.

Z ozirom na to, da so mezde, ki jih plačuje, razmeroma visoke, zlasti pa z ozirom na konkurenco s strani obratov, ki delajo v osrčju in na jugu države z neprimerno nižje plačanimi delavci in pod znatno ugodnejšimi pogoji, kakor obrati v Sloveniji, je moralo podjetje zahtevo po zvišanju mezd odkloniti.

— Društvo izložbenih aranžerjev Dravske banovine v Ljubljani naproša, da se vse informacije in dopise adresira odslej na tajništvo: Višnar Slavko, Ljubljana, Mestni trg 22.

„Glas“ je poceni

Ciganska sirota, nadloge in tatvine

Ljubljana, 18. aprila

V Ljubljano so pripeljali malega ciganka-brezdomca. Našli so ga tam nekje pri Kamniku. Malček je star blizu 10 let in se baje piše Kamniš Mario. Klatil se je tam okoli Kamnika s ciganko Angelo Breščakovo, ki je tudi skrbela zanj, oziroma on za njo, ne da bi to sam vedel.

Breščakova je beračila z ubogim dečkom ter je delala prav dobre kupčije z otrokovo naivnostjo. O prvi priliki pa je ciganka izginila ter prepustila dečka usodi. Uprava ljubljanske policije je sedaj prevzela nalogo, da najde dečku prave starše. Deček je baje doma iz Kanala ali Tolmina na Primorskem, odkoder so tudi njegovi starši, menda cigani.

Kdor bi o dečku kaj več vedel, naj takoj javi upravi ljubljanske policije, da otroku oblast preskrbi, če že ne staršev, vsaj pošteno vzgojo.

Naše mesto so posetili pravi poklicni tatovi. Že včeraj smo poročali o spretni tatvinj jedilnega orodja znamke »Berndorf«, ki je bilo ukradeni na Židovski stezi. Policijski organi so tatovom pridno za petami ter je upati, da bodo kmalu v rokah pravice. Vse stanovalce policija opozarja, naj bodo skrajno previdni proti različnim

brezdomcem, ki pritiskajo po naših kljukah ter beračijo, a pri tem izmaknejo, kar jim le pride pod roko.

Neki stranki v Rožni dolini je bilo tudi ukradene iz stanovanja več zlatnine, med tem ena zlata in tri srebrne ure. Kdor bi kupil kaj takega ukradenega blaga, bo moral nositi vso škodo, kakor bi bilo ugotovljeno, da je bilo blago ukradeno.

Denar je zbiral za svoj pogreb

V neki ulici mestnega središča v Zagrebu pade nenadoma v nezavest starejša gospa. Priče so videle kako je malo poprej smrtno blede zrla v nekega gospoda, ki ga je bila slučajno srečala, in pri tem z začudenjem vzkliknila: »Vi ste živi, gospodin polkovnik?« Nagovorjeni, ki mu je bila zadeva mučna, je s pomočjo nekaterih mimoidočih odnesel damo v neko hišno vežo, kjer je kmalu spet prišla k sebi. Nagovorjeni — bivši ruski oficir — si zadeve najprej ni znal razložiti. Zagonetka pa se mu je kmalu pojasnila: Kakor je na srečo bolna gospa pripovedovala, se je pred nekaj dnevi pojavil v njenem stanovanju neki Rus, ki ji je sporočil nenadno smrt polkovnika in jo zaprosil za »dar za vence«. Dala mu je 50

MALI OGLASI

HRANILNE KNJIZICE
prodane ali kupite najbolje potem
moje oblast v eno dovoljeno plačilo. —
Denar tako j. Priložite znamko.
RUDOLF ZORE, Ljubljana
Oledalska ulica 12. Telefon 38-10.

Birmanska darila! Zlate vratne verižice od Din 80.— — Grajski urar — Maribor.

Ženitve in možitve boljših krogov posredujemo najvestneje. Razpošiljamo informativne prospekte proti predplačilu Din 10.— v poštinih znamkah — diskretno. Velika izbira odličnih partij obojega spola. Naročite takoj prospekte! »Rezore« Zagreb — pošta 3

PREMOG
»Stanovsko«
(4900 kal.)
100 kg. Din 36.—
postavljeno na dom
LOJZE RESMAN
trg. kuriva
Borštnikov trg 2.
Tel 33-53

Poslopije obstoječe iz 4 večjih stavb, primerno za vsako industrijo, električni pogon, tik kolodvora Stična, z ali brez inventarja ugodno naprodaj. Ponudbe pod »Industrija« na upravo »Glasa naroda«.

GOSTILNA MICKMETIČ

na Aleksandrovi cesti 5

vam nudi svoja znana izborna vina:
Silvanec Din 15.— Rizling Din 14.—
IN SVOJE SPECIALITETE:
Din 14.—, Cviček Din 12.—

TER PRVOVRSTNO:
Belo dalmatinsko Din 10.—, Opolo
Din 10.— Čez ulico Din 1.— ceneje.

Radenci
Radenska
MORA
BIT
POSEBNO SEDAJ SPOMLADI
STALNO NA VAŠI MIZI!
OD 15. MAJA DALJE DIREKTEN VAGON
V PRELEPO PRLEKIJU DO RADENCEV.
ODHOD ob 7.20 ZJUTRAJ IZ LJUBLJANE.
PRIDITE ŽE TAKOJ V MAJU NA
SPOMLADANSKO ZDRAVLJENJE
V RADENCE.

Gospodinje

Ako hočete imeti lepe bleščeče se parkete zahtevajte povod edino le

„ORION“

pasto za parkete, ki obenem izvleče vse madeže iz parketov.
Mala škatla stane samo Din 10, velika Din 18.—.

Glavna zaloga:

R. Hafner, Ljubljana

Celovška cesta 61 — Telefon 35-65

GOSPODICNO
sprejem na stanovanje takoj ali pozneje. Naslov v upravi »Glasa naroda«

Amaterji!
»zviža« kopira povečava strokovno in skrbno Foto Japelj, Maribor, Gosposka 28, zunanja naročila poštne obratno.

SPOLNA TROMOST
in nesigurnost starih in mladih
ZDRAVI SE NEŠKODLJIVO
Z V PARIZU
Z NAJŠIŠJIM
ODLIKOVANJEM
NAGRAJENIMI
PILULAMI ZA MOŠKE
Vi-Ha-Gé
30 kom. Din 84.—
100 kom. Din 217.—
DOBRO SE VAPOTEKAH
Spovzetjem
diskretno
pošilja:
APOTEKA
JELAČIČEV BANU
JELAČIČEV TRG 12
ZAGREB